Reportage

Tien jaar wachten op een volkstuin

Reportage

Met temperaturen boven de twintig graden lijkt het voorjaar definitief aangebroken. Niet alleen is dit het startsignaal voor landbouwers om hun tractoren tevoorschijn te halen, ook particulieren trekken massaal hun kleine akkers op. Tuinieren heeft door corona een enorme boost gekregen en lijkt plotseling weer hip. Opvallend zijn de lange wachtlijsten voor volkstuintjes in de stad.

30 MAART 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 30 MAART 2021 22:10

Lees meer over:
Tuinieren
stadslandbouw
moestuin

“De moestuin heeft mij door de coronacrisis en de lockdown gesleept. Ik zie mijn kinderen en kleinkinderen erg weinig. Het werken in de tuin was één van de enige activiteiten die ik nog had.” Aan het woord is Odette Dewachter (71) , sinds een kleine tien jaar volkstuinier in tuinpark Varenlaan in Wilrijk, één van de vijf volkstuinparken in Antwerpen die beheerd wordt door vzw De Antwerpse Tuiniers.

Odette komt elke dag twee uurtjes werken in het volkstuintje. Zij begint vroeg aan het werk. “Ik ben een echt ochtendmens. Nu zijn er nog geen mensen en kan ik lekker doorwerken. Als je later komt, kom je niet altijd aan werken toe en ben je veel in gesprek met de buren.” Ze heeft net de aardbeienplanten gezet en bedekt ze met een laagje stro. Over enkele weken gaan de aardappelen de grond in.

Odette Dewachter heeft tijdens corona veel ontspanning gevonden in haar volkstuintje

Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen is ten strengste verboden in het tuinpark dat tientallen perceeltjes telt. Ook barbecueën is uit den boze. Volgens Odette leveren biologische gewasbeschermingsmiddelen ook een goed resultaat op. Vorig jaar liet de coloradokever naar verluidt de eerste keer zijn gezicht zien op het volkstuinpark. “Ik heb gewoon twee planten eruit geknipt en daarmee was het probleem opgelost.”

De Antwerpse tuinierster heeft in de loop der jaren een duidelijke evolutie gezien in het bezoekersprofiel. Waren het in haar beginperiode nog tachtigplussers die de dienst uitmaakten, dan weten tegenwoordig ook steeds meer jonge gezinnen de weg naar de volkstuinen te vinden. “Maar vaak houden ze het niet zo lang uit”, zegt Odette. “Daar tuinierde bijvoorbeeld een jong gezin”, zegt ze terwijl ze wijst op een naburig perceeltje. “Maar nadat ze een kind hebben gekregen, kwamen ze niet meer aan tuinieren toe en zijn ze gestopt.”

Volkstuintje tegenover eigen huis

Marianne tuiniert al twintig jaar op volkstuinpark Varenlaan van vzw De Antwerpse Tuiniers. Onmiddellijk nadat ze hier aan de Varenlaan kwam wonen, heeft ze zich bij de volkstuinvereniging aangesloten. Elk jaar betaalt ze nog geen 100 euro lidgeld voor haar lapje moestuingrond.

Eind maart gaan de radijszaadjes in de serre de grond in, terwijl ook de aardbeienplantjes gezet zijn. Behalve de ontspanning van het tuinieren brengt zij op mooie dagen ook wel tijd door voor het tuinhuisje met een goed glas wijn.

Deze trend wordt ook gevoeld in andere volkstuinparken. “Mensen denken bij tuinieren aan het planten van een zaadje en wachten op de oogst. Men mispakt zich op het werk dat erbij komt kijken. Het resultaat is soms dat tuintjes overwoekerd worden door onkruid en dat sommigen het snel voor gezien houden”, vertelt Georges Schepen, voorzitter van volkstuinpark De Meerssen in Gent.

Ook in De Meerssen, dat met 4,5 hectare en 176 percelen tot de grootste volkstuinparken van Vlaanderen gerekend wordt, is de gemiddelde leeftijd de afgelopen jaren sterk naar beneden gegaan en is ook het multiculturele karakter van de tuiniers toegenomen. Behalve jonge gezinnen weten ook steeds meer nationaliteiten de weg naar de volkstuinen te vinden, wat ook de diversiteit van de teelt ten goede komt.

“Tuinieren is weer hip tegenwoordig”, verklaart Schepens de interesse onder jonge gezinnen. “Gezond eten en de korte keten zijn momenteel erg in trek. Ook tuinierprogramma’s op tv dragen bij aan de populariteit. Je merkt duidelijk een stijging in de aanvragen als er zo’n programma draait op tv”, legt hij uit.

Teeltbakken voor betere oogst

Thierry bewerkt sinds drie jaar een perceel van De Antwerpse Tuiniers. Als dertiger behoort hij tot de jongere tuiniers. Dit jaar begin hij het seizoen met het plaatsten van teeltbakken. In de volle grond kwamen zijn groenten vorig jaar niet goed tot wasdom wegens een boom aan de rand van het perceel die de vocht uit de grond opzoog.

Omdat hij zelf niet altijd tijd heeft om zijn tuin te onderhouden, heeft hij ook zijn vader bij het project betrokken. En als het mooi weer is, komen de kinderen ook mee. Thierry woont op tien minuten fietsen van het tuinpark.

Alhoewel hij al jaren een toegenomen interesse in het volkstuinieren merkt, is er het afgelopen jaar sprake van een heuse run op volkstuintjes. “Mensen hadden tijdens corona niets te doen en passeerden tijdens een wandeling ons volkstuinpark. Daardoor ontstond ook bij hen de interesse in tuinieren.”

Het bestuur, dat de grond van de gemeente huurt, krijg tot op heden wekelijk e-mails van talloze mensen die zich aanmelden voor een volkstuin. “Maar deze moeten we dan teleurstellen omdat we volzet zijn”, zegt Schepens die aangeeft dat er 70 mensen op de wachtlijst staan en de wachttijd kan oplopen tot vijf jaar.

Om in de toegenomen interesse te voorzien, heeft het bestuur enkele jaren besloten de vrijgekomen standaard percelen van 200 meter te verdelen in kleinere stukjes. “Dat hebben we ook gedaan omdat wij merkten dat daar vanuit de jonge gezinnen vraag naar was. Voor velen werkten de grote moestuinen en het vele werk demotiverend.”

Kinderen onderwijzen in tuinbouw

Volkstuinpark De Meerssen heeft regelmatig klassen op bezoek. De schooluitstapjes zijn bedoeld om kinderen gevoel voor natuur en tuinieren bij te brengen. De vzw verzorgde in het verleden ook cursussen tuinieren en composteren voor haar leden.
In 2018 werd er door de bodemkundige dienst van België een analyse gemaakt van het volkstuinpark. Alhoewel enkele waarden qua lood en minerale olie iets boven de streefwaarden lagen, liggen ze toch ver beneden de alarmdrempel en wordt het tuinpark voor gezond verklaard.

Ook in Antwerpen kan de wachtlijst oplopen tot enkele jaren. Momenteel staan er 180 mensen op de wachtlijst, terwijl er vorig jaar maar 12 tuintjes vrijgekomen zijn. Tijdens een bezoek aan het Antwerpse volkstuinpark treffen we een jong gezin met een pasgeboren baby, dat dit jaar voor het eerst de Antwerpse aarde gewerkt. “Er is weinig groen om ons heen en op deze manier willen we ons kind bij de hand nemen en leren waar groenten vandaan komen”, klinkt het.

Compost wordt verstrekt door de volkstuinvereniging de Antwerpse tuiniers

Bron: Jerom Rozendaal

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada